

การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
Implementing Good Governance Principle in Operating School Cluster
in Klong Luang, Pathumtani Province

ธนพงษ์ ตันเจริญ¹ และ กิจพิณัฐ อุสาโห¹

Tanapong Tanjaroen¹ and Kitpinit Usaho¹

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

¹Master of Education Program, Eastern Asia University

Received: June 24, 2019

Revised: July 11, 2019

Accepted: August 5, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อ (1) ศึกษาสภาพการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และ (2) เปรียบเทียบความแตกต่างของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี (3) ศึกษาข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี หน่วยที่ศึกษาคือ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 34 โรงเรียน หน่วยในการวิเคราะห์ คือ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 34 คนจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ รวม 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลกลับด้วยตัวเอง การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สถิติทดสอบ t-test และ F-test และผลการวิจัยพบว่า สภาพการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 4.17, SD=0.575) เปรียบเทียบความแตกต่างของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน และมีข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, การดำเนินงานของโรงเรียน, กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

Abstract

This research was a survey research with 3 objectives such as (1) to study the state of good governance principle in operation; (2) to compare the application of good governance principle in

operations; and (3) to study the recommendationsof good governance principles in the application of primary schools in KhlongLuang district,PathumThani province. The Primary school group in Khlong Luang district,Pathumthani province had 34 schools. The sample of this research were 34 administrators and269 teachers from the small, medium and large schools. The instruments used consisted of a 5-level rating scale questionnaire. The researcher collected the data by self. The content analysis of the administration according to the principles of good governance in 6 aspects;the statistics employed included frequency; percentage; mean ($\bar{X}$) ; standard deviation (SD); t-test and F-test were used for data analysis. The findings revealed that state of good governance principles in the operation of the primary school groups in KhlongLuang district, PathumThani province, Therewas at a high level in theoverall. ($\bar{X}$ = 4.17, SD = 0.575) The comparison of good governance principles in the operation of the primary schools in KhlongLuang district, PathumThani province, and classified by the size of the school, it was found that there was difference,statistically significant at 0.5 level.

Keywords: Good governance, School operations, Primary school group in Kluang Luang district Pathum Thani province

บทนำ

สภาพบ้านเมืองของไทยในปัจจุบันนี้ล้วนเต็มไปด้วยสิ่งที่น่าห่วงใยและควรระมัดระวังไปเสียทั้งสิ้น เพราะเหตุการณ์ต่างๆที่ปรากฏและประจักษ์ล้วนเป็นภาพสะท้อนให้เห็นว่าเกิดภาวะบกพร่องทางคุณธรรม ซึ่งอาจมาจากสาเหตุที่ไม่เข้าใจถึงรากเหง้าของ ศีลธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม อันเป็นพื้นฐานด้านคุณภาพของคนในสังคม (สมศักดิ์ สุทธิรักษ์,2550 น. 19) หลักคิดสำหรับการบริหารจัดการที่นำไปสู่ความเป็นธรรมได้โดยการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้นั้นคือจะต้องสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ซึ่งธรรมาภิบาลเป็นหลักการนำมาใช้ในการบริหารงานในยุคปัจจุบันอย่างแพร่หลาย เพราะช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลดีต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

จากแนวคิดดังกล่าวเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระ มีความเข้มแข็งในภาคราชการซึ่งได้เริ่มดำเนินการสร้างแนวคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาล ขึ้น โดยได้แนวทางมาจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย

การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ.2542 ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน รวมทั้งหน่วยงานสถานศึกษาทุกแห่ง โดยระเบียบนี้ได้กำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการบริหารจัดการ โดยยึดหลัก 6 หลักได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อจะได้ร่วมกันปรับบทบาท ปรับวิธีการทำงาน โดยเฉพาะการบริหารจัดการให้สนับสนุนเกื้อกูลกัน ประชาชนตระหนักได้ว่าตนมีอำนาจ ถ้าใช้อำนาจบนความรับผิดชอบและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวอย่างแก่สังคม สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ปรับปรุงกลไกในการทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญ ตระหนักในสิทธิหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อสังคม มีการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้มีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า

ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ส่วนประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานและการจัดการภายในโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลหลายด้าน โดยเฉพาะการขาดหลักความรับผิดชอบในการทำงาน เช่น การขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่และภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ โดยส่งผลให้การทำงานภายในโรงเรียนนั้นเป็นไปอย่างล่าช้าขาดประสิทธิภาพและคุณภาพของงาน โดยอ้างอิงได้จากหลักฐานบันทึกการเข้าร่วมประชุม ในวาระต่างๆในการดำเนินงานของโรงเรียน ที่แสดงให้เห็นถึง การขาดความรับผิดชอบในการเข้าร่วมประชุม เพื่อปรึกษาและวางแผนในการทำงาน ส่งผลให้การดำเนินงานประสบปัญหาหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอในการทำงาน ขาดการวางแผนที่ดีในการทำงาน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการทำงานไม่สามารถเข้าถึงเป้าหมายความสำเร็จที่วางไว้ในการทำงานร่วมกัน ขาดความสามัคคีในการทำงาน (บันทึกการประชุมภายในโรงเรียน ครั้งที่ 1-20 วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561. มปป.)

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปฏิรูปการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

หลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2560, น. 4)

1. หลักคุณธรรม
2. หลักนิติธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักความมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ 2550, น. 30-33)

1. ฝ่ายวิชาการ
2. ฝ่ายงบประมาณ
3. ฝ่ายบุคคล
4. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

ไพศาล ตั้งสมบูรณ์ (2548, น.87-90) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร พบว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครมีการใช้และให้ความคาดหวังต่อหลักธรรมาภิบาลสูง ส่วนการปฏิบัติจริงและความคาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครมีความแตกต่างกัน แต่ค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริง

สุจิตรา มีจำรัส (2550, น. 85-92) ได้ศึกษาการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนอำเภอดำรงวิทยะปาล์ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านมีการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักนิติธรรม สำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า หลักนิติธรรมผู้บริหารคณะกรรมการโรงเรียน ครู และชุมชนระดมความคิดเห็น และร่วมกันวางกรอบแนวปฏิบัติข้อบังคับข้อตกลงต่าง ๆ ให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

นางสาวสุพรทิพย์ ไทรทองคำ (2562, น. 94-97) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีผลการวิจัยดังนี้ 1. การศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเรียงตามลำดับคือ ระดับมากที่สุดด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือหลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความมีส่วนร่วม ตามลำดับ การวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาปัจจุบัน มีลักษณะของนักบริหารการศึกษาเมื่ออาชีพ ที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในการบริหารการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ก.ค.ศ. กำหนด จากการพัฒนาโดยการอบรมดังกล่าวทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนได้รับทักษะที่จะเป็นคุณธรรมสำหรับผู้บริหารเพิ่มพูนมากขึ้น 2. การศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่งทางการปฏิบัติงาน วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ และขนาดสถานศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งทางการปฏิบัติงานโดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอนมีการรับรู้งานที่เท่าเทียมกันเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้

ข้าราชการครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากขึ้นหรือมีการเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆ มากมายทำให้เกิดความรู้เข้าใจในพฤติกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากขึ้นหรือเข้าใจในพฤติกรรมของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามวิทยฐานะเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ วิทยฐานะแตกต่างกันมีระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มครูปฏิบัติการ และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการสูงกว่า 10 ปี มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการต่ำกว่า 5 ปี และกลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการสูงกว่า 10 ปี มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ 5-10 ปี และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าไม่

แตกต่างกัน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต1 และค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมจากเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหา ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ

หลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542

1. หลักคุณธรรม
2. หลักนิติธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักความมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

ตัวแปรตาม

หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550

1. ฝ่ายวิชาการ
2. ฝ่ายงบประมาณ
3. ฝ่ายบุคคล
4. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

สมมติฐานการวิจัย

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey

โดยสังเคราะห์จากแนวคิด/ทฤษฎีของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการ สร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2560,หน้า 4) ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านหลักนิติธรรม (2) ด้านหลักคุณธรรม (3) ด้านหลักความโปร่งใส (4) ด้านหลักความมีส่วนร่วม (5) ด้านหลักความรับผิดชอบ (6) ด้านหลักความคุ้มค่า และในส่วนของตัวแปรตามได้ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ซึ่งแบ่งฝ่ายการบริหารและการจัดการศึกษา ดังนี้ (1) ฝ่ายวิชาการ (2) ฝ่ายงบประมาณ (3) ฝ่ายบุคคล (4) ฝ่ายบริหารงานทั่วไป โดยสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยดังสรุปไว้ในแผนภูมิดังนี้

Research) โดยศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 34 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 34 คนและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 25 คน ครูในโรงเรียนขนาดกลาง 341 คนและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ 544 คน รวม 944 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่

ในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 34 คนซึ่งได้มาจากการเลือกโดยเฉพาะเจาะจง ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก 7 คน โรงเรียนขนาดกลาง 101 คนและโรงเรียนขนาดใหญ่ 161 คน ได้กลุ่มตัวอย่างประเภทครูผู้สอนจำนวน 269 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 303 คน โดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผ่านการทดสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง เป็นการทดสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หรือหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of item Objective Congruence-IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.97 และได้ทำการทดสอบ (try out) จำนวน 50 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามหรือหาค่า Cronbach (Cronbach, 1971, pp. 202-204) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อถือได้ที่ระดับ 0.969 จึงได้ออกมาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด ชนิดเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานีลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการหามาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครู เรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มโรงเรียนประถม

ศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการระหว่างวันที่ 20 พฤษภาคม-20 มิถุนายน พ.ศ. 2562 โดย ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 944 ชุด/คน เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาได้จำนวน 944 ชุด/คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยหาค่าเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนที่ได้จากการกำหนดเกณฑ์ให้ความหมายค่าเฉลี่ย (Best, 1997: 190) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน 1. สถิติทดสอบ t-test สำหรับเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 2. สถิติทดสอบ F-test (One Way ANOVA) สำหรับเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา สภาพการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.17$, $SD=0.575$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}=4.22$, $SD=0.620$) รองลงมาคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.21$, $SD=0.581$) และด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}=4.16$, $SD=0.558$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}=4.12$, $SD=0.658$)

2. ผลการเปรียบเทียบ ความแตกต่างของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียน โดย

ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

3.1 หลักนิติธรรม การปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางราชการ จะช่วยให้การทำงานถูกต้องเป็นไปตามระเบียบต่างๆของทางราชการและการใช้หลักนิติธรรมในการบริหารงานโรงเรียน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้เป็นการควบคุมติดตามและตรวจสอบป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหาร

3.2 หลักคุณธรรม ต้องมีการจัดการศึกษาการอบรมให้เกิดความรู้ ในด้านคุณธรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และผู้บริหารที่ดี ต้องมีความยุติธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างเสมอภาค ในการบริหารงานควรสอดแทรกกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมการเป็นกัลยาณมิตร และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนให้ดียิ่ง

3.3 หลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรเปิดเผยการใช้จ่ายงบประมาณให้มีความชัดเจน และนำงบประมาณไปใช้ให้คุ้มค่ากับประโยชน์ที่ได้รับและกระบวนการบริหารงานนั้นต้องพร้อมที่จะตรวจสอบได้เมื่อทุกเมื่อ ผู้บริหารที่ดีต้องยึดความถูกต้อง มากกว่าถูกใจสามารถตรวจสอบระบบการทำงานได้ทุกเรื่อง ควรมีการตรวจสอบการบริหารงานและโครงการกิจกรรมต่างๆอย่างต่อเนื่อง

3.4 หลักการมีส่วนร่วม การให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะช่วยให้การดำเนินงานต่างๆของโรงเรียนประสบความสำเร็จ เพราะครูบางท่านยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวม ผู้บริหารจึงต้องเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อให้การบริหารงานนั้นมีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นควรเปิดโอกาสให้ครูและผู้บริหารได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ให้มากขึ้นเพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงานและประสานงานที่ดี

3.5 หลักความรับผิดชอบ บุคลากรควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่การให้บริการต่างๆด้วยความเต็มใจควรมีการทำงานอย่างรวดเร็วเป็นระบบ ควรมีการประเมินผลติดตามผลงานการสอนและการดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

3.6 หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักคุณค่าของทรัพยากรต่างๆและใช้อย่างประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางด้านทรัพยากร ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเห็นคุณค่าจากทรัพยากรต่างๆในชุมชนและนำมาปรับใช้ต่อการเรียนการสอนรวมถึงการสร้างคุณค่าให้กับทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่

การอภิปรายผล

การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับสภาพการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า สภาพของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางราชการที่มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการดำเนินงานตามขั้นตอนให้ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับ ไม่สามารถบริหารจัดการตามอำนาจของผู้บริหารหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งนอกจากนี้ยังต้องสร้างความไว้วางใจต่อสังคม ทั้งการบริหาร การจัดการและการพัฒนาการจัดการศึกษา ตลอดจนการใช้งบประมาณของส่วนราชการ และการระดมทุนทรัพยากรจากชุมชนต้องบริหารและจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนและบุคคลต่างๆมีส่วนร่วมในการรับรู้ และแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน จึงทำให้สถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ มาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความจำเป็น ในการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษามีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีพบว่า สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพศาล ตั้งสมบูรณ์ ไพศาล ตั้งสมบูรณ์ (2548, หน้า 87-90) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคาดหวังต่อการนำหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติจริงและความคาดหวังต่อการนำหลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครไม่มีความแตกต่างกัน แต่ค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุจิตรา มีจำรัส (2550, หน้า 85-92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูนั้นได้รับการนำหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน อีกครั้งเมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาแล้ว พบว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงในช่วงเวลาเดียวกัน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี นั้น ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนถึงแม้จะมีตำแหน่งแตกต่างกันแต่มีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน และเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ภูวินทร์ รักขังพงศ์ (2559 หน้า 167) ขนาด

ของสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นขนาดใดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ก็มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในรูปแบบที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน การที่นำหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มาดำเนินการบริหารสถานศึกษา ขนาดของสถานศึกษาจึงยังไม่ใช่ตัวแปรสำคัญที่จะทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเจน การวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณา พวงทอง (2554, 151) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาแพงเพชร เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความต้องการของครูในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในสถานศึกษาเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลักการบริหารที่ผู้บริหารทุกคนต้องยึดเป็นหลักในการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบความต้องการไม่แตกต่างกัน

จากการวิจัยในครั้งนี้จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนนั้นภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และไม่แตกต่างกันเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ส่วนใหญ่มีอายุและประสบการณ์การทำงานที่ใกล้เคียงกันประกอบกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอคลองหลวงมีผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้าปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ในเวลาใกล้เคียงกันและเริ่มปฏิบัติราชการเป็นระยะเวลาอันสั้นตรงกับช่วงเวลาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ทั้งนี้ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน ที่มีขนาดแตกต่างกันนั้นมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะปัจจัยทางด้านสภาพพื้นที่งบประมาณ บุคลากร ทรัพยากรต่างๆในสถานศึกษา นั้นได้มีแนวทางปฏิบัติเดียวกันจากต้นสังกัด คือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่มีนโยบาย

ให้สถานศึกษาในสังกัดนั้นดำเนินงานอยู่บนแผนการดำเนินงานในลักษณะเดียวกันทั้งหมด เพื่อง่ายต่อการบริหารและการจัดการ ดังนั้นการบริหารงานและการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานกิจการต่างๆภายในโรงเรียนจึงมีความคล้ายคลึงกันและมีบริบทที่ตรงกันในด้านของนโยบายการบริหารงานของโรงเรียนและการดำเนินงาน โดยรวมแล้ว การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนนั้นไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็นของผู้บริหารหรือครูที่มีโรงเรียนขนาดต่างกันนั้นมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งหากได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปปรับใช้ในการบริหารและดำเนินงานของโรงเรียนจะทำให้ผลการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลภายในโรงเรียนนั้นมากขึ้น กว่าสภาพปัจจุบันและยังส่งผลดีต่อองค์กร เพราะการดำเนินงานภายในโรงเรียนโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก ได้แก่ 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ และ 6. หลักความคุ้มค่า นั้นจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่างๆ อีกมากมายตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อเสนอแนะข้างต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก แต่ก็มีบางประเด็นที่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนา ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะต่อบุคคลและหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรบริหารโรงเรียนให้ถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบและกฎต่างๆของทางราชการ และการใช้หลักนิติธรรมในการบริหารโรงเรียนนั้นจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน รวมไปถึงการควบคุมติดตาม และตรวจสอบป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

2. ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารควรยึดหลักการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน มีวินัยต่อตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับองค์กร

3. ด้านหลักความมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทั้งภายในและภายนอกได้มีส่วนร่วมทางความคิด ในการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ และสร้างวินัยในการทำงานเป็นทีม

4. ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาแจ้งข่าวสารให้ผู้ร่วมงานได้รับทราบ ทั้งปัญหา นโยบายและระเบียบข้อบังคับต่างๆในองค์กรให้แก่ผู้ร่วมงานได้ทราบอย่างทั่วถึง และนำไปเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรศึกษาประสิทธิภาพของบุคลากรเพื่อให้สามารถกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรได้ตรงตามความสามารถ และชัดเจน อีกทั้งควรมีการติดตามดูแลให้ความช่วยเหลือ และคอยเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ปกป้องดูแลหากเกิดความผิดพลาดจากการทำงาน

6. ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมปลูกฝังจิตสำนึกที่ทุกคนให้มีลักษณะนิสัยในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะในด้านการนำไปใช้ประโยชน์

ควรปรับปรุงและพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนในรูปแบบของการจัดอบรมศึกษา ดูงานหรือสัมมนาให้บุคลากร เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตรงกันในแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคลนำไปสู่ผลของการพัฒนาของโรงเรียน รวมไปถึงในการบริหารงานของโรงเรียนนั้นควรนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ ร่วมกับการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆเพื่อให้เกิดความสำเร็จและประสิทธิภาพที่ดี ในด้านหลักนิติธรรมของการดำเนินงานภายในโรงเรียน นั้นควรส่งเสริมและให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องกฎระเบียบต่างๆ ในการทำงานรวมถึงกฎหมายข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา เพื่อให้บุคลากรทุกท่านตระหนักถึงความสำคัญด้านหลักนิติธรรมให้มากขึ้น ในส่วนของหลักคุณธรรมนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นการบริหารงานภายในโรงเรียนจะต้องคงซึ่งไว้ด้วยหลักคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป รวมไปถึงการส่งเสริมและการนำหลักธรรมาภิบาลในด้านต่างๆ มาใช้ควบคู่กับการทำงานภายในโรงเรียน จะ

ช่วยพัฒนาคุณภาพของคนและคุณภาพของงาน ภายใน
โรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้หลักธรรมาภิ
บาลในการบริหารงานของโรงเรียนกับสภาพและบริบทของ
โรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนำหลักธรรมาภิ
บาลไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนที่มีสังกัดที่แตกต่าง
กัน

3. ควรศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร
งานของโรงเรียนทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพประกอบ
ด้วย

References

- Barnard, C.I. (1972). *The function of the executive: (22nd ed.)*. Cambridge Massachusetts: Harvard University Press.
- Best, John W. (1977). *Research in education. (3rd ed.)*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Chaiwatana, B., & Mi Lee, B. (2001). *Good governance indicators research report King Prajadhipok's Institute*. Bangkok: Teachers Council of Ladprao (in Thai)
- Phengpinij, C. (2014). Administration according to good governance of school administrators under Nonthaburi Primary Education Area Office Area 1. *Journal of Social Sciences Research. Society of Social Research of Thailand*. [n.p.] (in Thai)
- Cronbach, L. J. (1971). *Essentials of psychological testing*. New York: Harper & Row.
- Sompong, K. (2005). *Administration according to good governance principles of basic school administrators under the Suphanburi Educational Service Area Office*. Master Thesis, Kanchanaburi Rajabhat University. (in Thai)
- Krejcie, Robert V., & Morgan, Daryle W. (1970). *Determinining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement. 30, 607-610.
- Ministerial Regulation on the Establishment of Rules and Procedures for decentralization of Educational Administration and Management be. (2007). Government Gazette. *Episode, 124(24)*, 29-33. (in Thai)
- Tangsomboon, P. (2005). *The use of good governance in the administration of school administrators under the Samut Sakhon Educational Service Area Office*. Master of Arts, Educational Administration, Graduate School, Silpakorn University. (in Thai)
- Supirak, S. (2007). *Development and human resource management Supporting documents School administration personnel*. Nakhon Sawan Province: Development Department Office of Primary Education. (in Thai)
- Meechamrat, S. (2007). *Administration according to good governance principles of school administrators in Tha Maka District, Kanchanaburi Educational Service Area Office 2*. Master of Education Administration Education, Silpakorn University. (in Thai)
- Saithongkham, S. (2019.) *Administration according to good governance principles of school*

administrators under the Office of Primary Education Area, Krabi. *Journal Nakabut Parisit. Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*. [n.p.] (in Thai)

The Prime Minister. (1999). *Regulation of the office of the prime minister on the establishment of a good Governance and Social Affairs System*. Bangkok: Cabinet Publishers And the Government Gazette. (in Thai)

